

Ανθρώπινα Δικαιώματα

20/1/2012

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Χρύσα Προύσαλη

Αναφορά (report) για την ερευνητική εργασία
«Ανθρώπινα Δικαιώματα»

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Χρύσα Προύσαλη

Αριθμός μαθητών & μαθητριών: 19

Προγραμματισμός - Χρονοδιάγραμμα

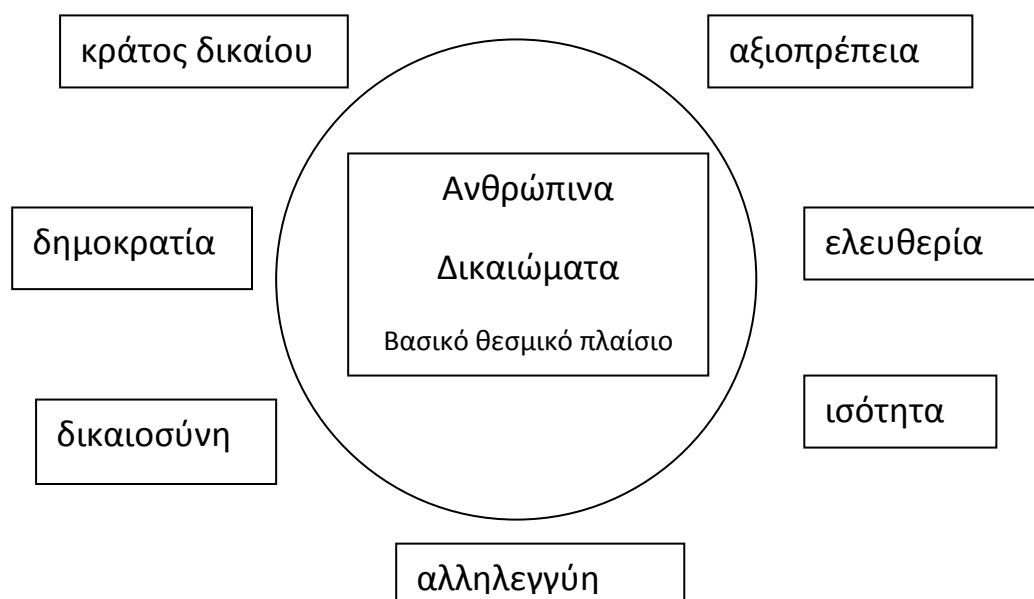
Η ερευνητική εργασία ξεκίνησε στις 22.9.2011 και ολοκληρώθηκε στις 13.1.2012. Ολοκληρώθηκε σε 32 διδακτικές ώρες, συμπεριλαμβανομένων και των δράσεων στο πεδίο.

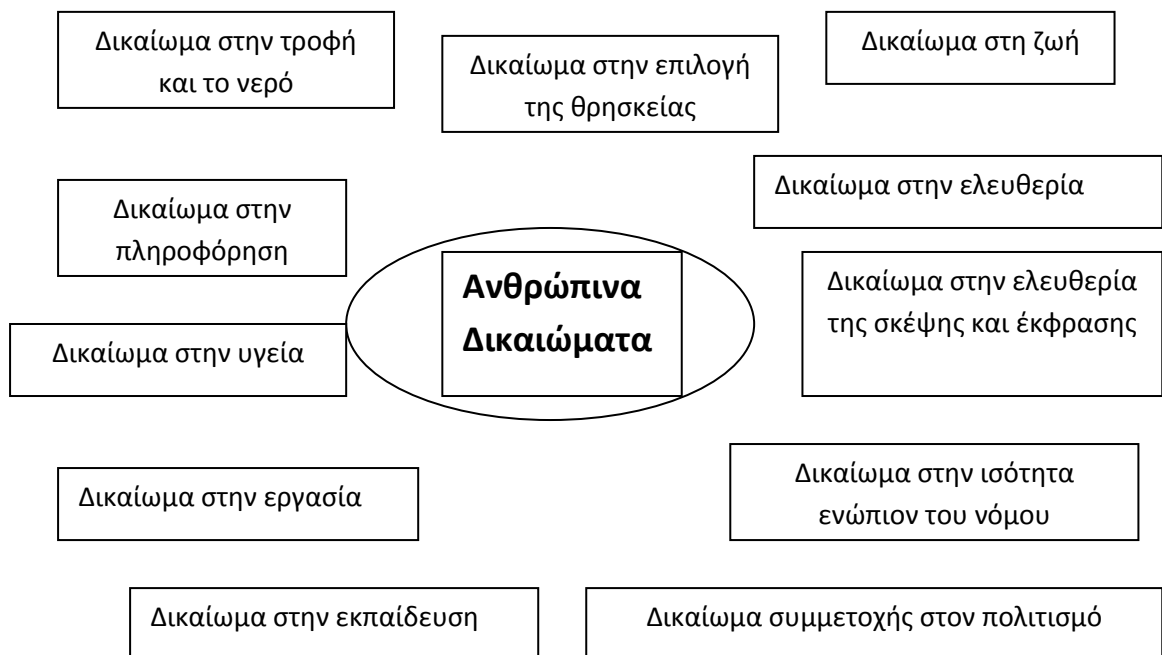
Στη διάρκεια της ερευνητικής εργασίας το σύνολο της ομάδας επεξεργάστηκε το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ένα θέμα που είναι πάντα επίκαιρο ιδιαίτερα τη σημερινή εποχή.

Οι πρώτες ώρες αφιερώθηκαν στην κατανόηση του θέματος με τον καταγιρισμό εννοιών και ιδεών και διαμορφώθηκαν οι παρακάτω πίνακες.

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι μεταξύ τους.

Έχουν αξιοπρέπεια και δικαιώματα

Πριν ξεκινήσουν οι ουσιαστικές εργασίες θεωρήθηκε σκόπιμο να γίνει μια αναφορά «στην δυναμική της ομάδας» καθώς επίσης και στις «προϋποθέσεις ενός καλού αρθρογράφου». Η παρουσίαση έγινε στους μαθητές με την μορφή power point.

Οι 4 ομάδες έδωσαν ένα όνομα στην ομάδα τους και έτσι διαμορφώθηκαν:

- Οι πολιτισμένες
- Οι δημοκράτες
- Τα δικαιώματα στη ζωή και
- Το βρες δικαίωμα

Οι ομάδες ερεύνησαν και κατέγραψαν τα 30 άρθρα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα και απάντησαν στις ερωτήσεις:

- Τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Πώς ξεκίνησε η κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Πότε κατοχυρώθηκαν τα άρθρα από τον ΟΗΕ.

Ταυτόχρονα δόθηκαν στους μαθητές εργασίες για μελέτη και απάντηση ερωτημάτων που έχουν σχέση με:

- Τον ρατσισμό και την ξενοφοβία
- Το δικαίωμα στην εκπαίδευση
- Το δικαίωμα στην εργασία

- Οι υποχρεώσεις μου και τα δικαιώματά μου

Επειδή θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να ερευνηθούν και να αναλυθούν τα 30 άρθρα που αφορούν στα ανθρώπινα δικαιώματα, οι τέσσερις ομάδες επέλεξαν ένα άρθρο η κάθε μία. Έτσι επιλέχθηκαν τα άρθρα που αφορούν:

- Το δικαίωμα στην εκπαίδευση (υπο-ομάδα «οι πολιτισμένες»)
- Το δικαίωμα στην εργασία και ιδιαίτερα στην παιδική εργασία (υπο-ομάδα «οι δημοκράτες»)
- Το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης (υπο-ομάδα «δικαιώματα της ζωής»)
- Τα προβλήματα που δημιουργούνται από τις πολεμικές συρράξεις και πόσο αυτές επηρεάζουν την απώλεια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (υπο-ομάδα «βρες δικαίωμα»)

Παραδοτέα

Όλες οι ομάδες παρήγαγαν μια αφίσα (διαφορετική η κάθε ομάδα) που αφορούσε την εξειδικευμένη εργασία που ανέλαβαν. Επίσης όλες οι ομάδες παρήγαγαν ένα τεύχος (booklet) με την εργασία τους ολοκληρωμένη.

Όλοι οι μαθητές και μαθήτριες παρέδωσαν το ατομικό και ομαδικό ημερολόγιο.

Όλοι οι μαθητές παρέδωσαν τον ατομικό τους φάκελο που περιελάμβανε τις ατομικές εργασίες τους, το ατομικό ημερολόγιο, αντίγραφα της έρευνας που έκαναν.

Παρουσίαση των εργασιών

Η παρουσίαση των εργασιών μέσα στην τάξη και η δημόσια παρουσίαση των εργασιών των ομάδων έγινε με τη μορφή power point το οποίο επεξεργάστηκε η κάθε ομάδα ξεχωριστά. Μετά την παρουσίαση έγινε συζήτηση και αξιολόγηση της παρουσίασης από όλη την ομάδα.

Επισκέψεις – Προβολές ταινιών

Στη διάρκεια της επεξεργασίας του θέματος έγιναν επίσης οι εξής δράσεις:

- Χρήση του εργαστηρίου των Η/Υ του σχολείου για ανεύρεση υλικού στο διαδίκτυο
- Επίσκεψη στο σχολείο και διαδραστική ενημέρωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα από την μη κερδοσκοπική οργάνωση «Αντιγόνη». Με παιχνίδια ρόλων, μπογιές και πλαστελίνες οι μαθητές κατανόησαν την ουσία των άρθρων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Επίσκεψη στις πρώην φυλακές Επταπυργίου και ξενάγηση από εκπρόσωπο της Εφορίας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές το δικαίωμα στην Ελευθερία
- Επίσκεψη στον Λευκό Πύργο προκειμένου να γίνει αντιληπτό στους μαθητές τα δικαιώματα που χάνονται εξαιτίας των πολεμικών συρράξεων (ο Λευκός πύργος ήταν πρώην φυλακή) αλλά και οι διαφορετικές χρήσεις που μπορεί να έχει ένας χώρος (κλειστός ή ανοιχτός) σε περίοδο ειρήνης.

- Προβολή της ταινίας «Περσέπολις». Μετά την προβολή δόθηκε ερωτηματολόγιο στους μαθητές για την αξιολόγηση της ταινίας.
- Επίσκεψη στη Δημοτική βιβλιοθήκη έτσι ώστε οι μαθητές να μάθουν τον τρόπο έρευνας για ένα θέμα αλλά και να έρθουν σε επαφή με δημόσιους χώρους όπου θα μπορούν να ερευνούν το θέμα επιλογής.

Υλικό που δόθηκε στους μαθητές

- Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ (εν συντομία και αναλυτικά) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα
- Εργασία: ένα αναφαίρετο δικαίωμα
- Ανθρώπινα Δικαιώματα – Κοινωνική Αλληλεγγύη – Εθελοντισμός
- Ανθρώπινα Δικαιώματα (ιστορικό)
- Κοινωνική Αλληλεγγύη – ο μεγάλος απών
- Χαρτογράφηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Γλωσσάρι στα ελληνικά και αγγλικά
- Τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Υλικό από το σχολικό βιβλίο της κοινωνιολογίας

Εκτιμήσεις – Αξιολόγηση

Στο τέλος της ερευνητικής εργασίας έγινε μια συζήτηση – αξιολόγηση με τους μαθητές/τριες για την πορεία της εργασίας. Αποτυπώθηκαν οι παρακάτω παρατηρήσεις:

- Στους μαθητές/τριες άρεσε ο τρόπος δουλειάς στις υπο-ομάδες. Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσω ότι μια από τις τέσσερις υπο-ομάδες δούλεψε πραγματικά συλλογικά χωρίς κανένα πρόβλημα. Μία υπο-ομάδα είχε δυσκολίες στην αρχή όμως στη συνέχεια κατάφεραν να συντονιστούν. Μία υπο-ομάδα ήταν χαμηλών τόνων αλλά με αποτελεσματικότητα στη δουλειά της και μία υπο-ομάδα δεν μπόρεσε να συντονιστεί μέχρι το τέλος. Ωστόσο, δύο μέλη αυτής της υπο-ομάδας κατάφεραν να συντονιστούν και να δημιουργήσουν μέρος της τελικής παρουσίασης με πολύ καλό αποτέλεσμα. Επίσης παρατηρήθηκε ανταγωνισμός σε δύο υπο-ομάδες πράγμα που τελικά υποβαθμίστηκε ιδιαίτερα στον τομέα της παρουσίασης των εργασιών.
- Στους μαθητές/τριες άρεσε γενικά η ιδέα της έρευνας. Εδώ θα πρέπει να παρατηρήσω ότι ορισμένοι μαθητές δεν μπόρεσαν να μπουν στο πνεύμα της ερευνητικής διαδικασίας με αποτέλεσμα να δημιουργούνται ανταγωνιστικές τάσεις μέσα στην υπο-ομάδα.
- Οι εργασίες των μαθητών /τριών σε πρώτη φάση ήταν κυρίως copy-paste. Όμως μετά από συζήτηση νομίζω ότι έγινε κατανοητό ότι δεν θεωρείται ερευνητική εργασία με αυτή τη μορφή. Ορισμένες ατομικές εργασίες ήταν πραγματικά πολύ καλές, ορισμένες όμως παρουσίαζαν το φαινόμενο του copy-paste. Αυτό βέβαια εμπόδιζε τους μαθητές να εκφραστούν με τον δικό τους γλωσσικό

τρόπο. Θέλω να πιστεύω ότι μελλοντικά αυτό θα ελαχιστοποιηθεί στο βαθμό που θα γίνεται σωστή δουλειά από τον/την υπεύθυνο/η του προγράμματος.

- Τα ατομικά ημερολόγια ήταν κατά κύριο λόγο πολύ περιληπτικά. Σε ελάχιστες περιπτώσεις οι μαθητές εξέφραζαν την προσωπική τους άποψη ή τα συναισθήματά τους.
- Οι βιωματικές δραστηριότητες (δράσεις πεδίου – επισκέψεις) είχαν ένα θετικό αποτέλεσμα για την κατανόηση του θέματος. Όμως σε ορισμένες περιπτώσεις ο χρόνος που διατίθεται είναι μικρός και η έλλειψη κονδυλίων για τη μεταφορά τους είναι ένα πρόβλημα που ενδεχόμενα στο μέλλον να δημιουργήσει δυσκολία και δυσκαμψία.
- Οι παρουσιάσεις των εργασιών σε δημόσιο χώρο είναι πολύ θετικές για τους μαθητές γιατί έτσι μπαίνουν στη λογική της υπευθυνότητας. Είναι όμως αναγκαία η προετοιμασία μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας. Μπορεί να παρουσιαστεί ανταγωνιστικότητα στον τομέα της παρουσίασης όμως αυτό μπορεί να ελαχιστοποιηθεί με συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων. Εξάλλου στην υπο-ομάδα σχεδόν πάντα παρουσιάζεται η δυναμική και η αδυναμία μαθητών και μαθητριών. Οι μαθητές ξέρουν και επικοινωνούν μεταξύ τους. Ο εμπνευστής καθηγητής θα πρέπει να παίξει τον ισοροποιοτικό ρόλο.

Εργασίες των ομάδων

Τι είναι ανθρώπινο δικαίωμα

Το βασικό και θεσμικό πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο είναι: αξιοπρέπεια, ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη, δημοκρατία, κράτος δικαίου.

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης(αρθρο 1 της οικουμενικής διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ)

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι «βασικά δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες που δικαιούνται όλοι οι άνθρωποι», τα οποία περιλαμβάνουν αστικά και πολιτικά δικαιώματα όπως το δικαίωμα στη ζωή και την ελευθερία, την ελευθερία σκέψης και έκφρασης, καθώς και την ισότητα ενώπιον του νόμου. Στα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνονται, επίσης, κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της συμμετοχής στον πολιτισμό, το δικαίωμα στην τροφή, την εργασία και την εκπαίδευση.

Πριν από 63 χρόνια, στις 10 Δεκεμβρίου 1948, τα Ηνωμένα Έθνη υπέγραψαν την οικουμενική Διακήρυξη για την προστασία και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, με την

διακήρυξη που αποτελείται από 30 άρθρα, τα κράτη – μέλη είναι υποχρεωμένα να προάγουν την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Από τότε, ο χάρτης αυτός συμπληρώθηκε από διακηρύξεις εξειδικευμένες όπως π.χ. η διακήρυξη για τα δικαιώματα της γυναίκας, η διακήρυξη για την προστασία των παιδιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησαν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του ανθρώπου πριν από 11 περίπου χρόνια και όμως το 13% του συνόλου των πολιτών δεν έχει καν ακούσει για τον Χάρτη και τα Θεμελιώδη Ανθρώπινα Δικαιώματα και το 72% των Ευρωπαίων πολιτών δεν είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με τον χάρτη των Δικαιωμάτων και τις διατάξεις του.

Μόνο το 1/3 των πολιτών που απάντησαν σε έρευνα δήλωσε ότι το δικαίωμα συμμετοχής στη χρηστή διοίκηση των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. είναι το σημαντικότερο δικαίωμα γι' αυτούς. Πάντως κάθε πολίτης της Ε.Ε. κάτοικος, επιχείρηση ή ένωση σε ένα κράτος – μέλος, μπορεί να υποβάλει καταγγελία στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, ο οποίος προσφέρει ένα γρήγορο, ευέλικτο και ελεύθερο μέσο επίλυσης των προβλημάτων με τη διοίκηση της Ε.Ε.

Ιστορικές ημερομηνίες έως την κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

- **1215: Η Μάγκνα Κάρτα** – η οποία καθιέρωσε νέα δικαιώματα και κατέστησε το βασιλιά υποτελή στο νόμο.
- **1628: Η Αναφορά Δικαιώματος** – το οποίο προέβαλε τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του λαού.
- **1776: Η Διακήρυξη Ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών** – η οποία διακήρυξε το δικαίωμα στη ζωή, στην ελευθερία και στην επιδίωξη της ευτυχίας.
- **1789: Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη**, – έγγραφο της Γαλλίας που καθιέρωσε το ότι όλοι οι πολίτες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου.
- **1948: Η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** – το πρώτο καταστατικό που δηλώνει επίσημα τα τριάντα δικαιώματα που έχει κάθε ανθρώπινο ον.

Το δικαίωμα στην εργασία

Η εργασία αποτελεί ένα αναφαίρετο δικαίωμα του ανθρώπου, όταν εργάζεται με εξασφαλισμένη και σταθερή εργασία χωρίς τα σπάθη της απόλυσης, έτσι ώστε να μπορεί να οργανώσει τη ζωή του και να είναι παραγωγικός και δημιουργικός ως προς την δουλειά του.

Η αστάθεια και η αβεβαιότητα στην εργασία, οι απολύσεις και η ανεργία έχουν σοβαρές επιπτώσεις στις γυναίκες που ιδιαίτερα πλήττονται από όλα αυτά.

Η απόλυση και η δυσκολία στην εξεύρεση εργασίας, ο βαθμός της δυσκολίας του να βρεις δουλειά στην αγορά εργασίας καταρρακώνουν την αξιοπρέπεια που είναι ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου.

Και αν σε όλα αυτά προσθέσουμε ότι πολλοί απολύονται και δεν έχουν πληρωθεί εδώ και μήνες ή εργάζονται και δεν πληρώνονται, καταλαβαίνουμε την δυσχερή θέση στην οποία βρίσκονται και την απώλεια της όποιας αξιοπρέπειας.

Επίσης δημιουργούνται κοινωνικές ανακατατάξεις και αρρυθμίες στον κοινωνικό ιστό καθώς οι νέες και οι νέοι αναγκάζονται να κάνουν οποιαδήποτε δουλειά πέρα από τις σπουδές του με υποτίμηση των πτυχίων τους που αποτυπώνεται στην πτωτική πορεία των αποδοχών τους.

Η παιδική εργασία αποτελεί μια από τις πλέον στυγνές μορφές εκμετάλλευσης.

Η διεθνής κοινότητα και σχεδόν όλες οι κυβερνήσεις έχουν ταχθεί ενεργά υπέρ της εξάλειψης κάθε μορφής παιδικής εργασίας.

Το ελάχιστο όριο ηλικίας εισόδου στην αγορά εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερο από την ηλικία ολοκλήρωσης της υποχρεωτικής σχολικής εκπαίδευσης και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερο από την ηλικία των 15 ετών.

Το δικαίωμα στην εκπαίδευση

«Καθένας έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται δωρεάν, τουλάχιστον στη στοιχειώδη και βασική βαθμίδα της. Η στοιχειώδης εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται για όλους. Η πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλους, υπό ίσους όρους, ανάλογα με τις ικανότητές τους».

(από την Οικουμενική Διακήρυξη του Ο.Η.Ε. για τα ανθρώπινα δικαιώματα που ψηφίστηκε στις 10 Δεκεμβρίου 1948 – Άρθρο 26 - παράγραφος Α)

Τι ορίζει το Σύνταγμα της Ελλάδας

- Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες.
- Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους.
- Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα.
- Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα στη δωρεάν παιδεία.
- Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα.
- Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί.
- Η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος.
- Νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις και τους όρους χορήγησης άδειας για την ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτηρίων που δεν ανήκουν στο Κράτος.
- Ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους.

Η Εκπαίδευση είναι θέμα προτεραιότητας. Δεν είναι μόνο ένα βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, είναι το ισχυρότερο όπλο στα χέρια των ανθρώπων που αγωνίζονται να βελτιώσουν τις ζωές τους και να ξεφύγουν από την απόλυτη φτώχεια. Αποκτώντας εκπαίδευση οι άνθρωποι μπορούν να βρουν δουλειά και να έχουν κάποιο εισόδημα που θα τους εξασφαλίσει τροφή, στέγη και αυτοεκτίμηση.

Δεν είναι μόνο τα παιδιά που επηρεάζονται από την έλλειψη Εκπαίδευσης. Περισσότεροι από 750 εκατομμύρια ενήλικες σε όλο τον κόσμο δεν μπορούν να γράφουν και να διαβάζουν. Ο αναλφαβητισμός καθηλώνει χώρες ολόκληρες σε αργή ανάπτυξη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει ο ΟΗΕ, στην Αφρική, ένας στους πέντε ανθρώπους πάνω από την ηλικία των 15 ετών δεν γνωρίζει γραφή ή και ανάγνωση, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να συμμετάσχει σε πολλές δραστηριότητες στο περιβάλλοντος όπου ζει.

Από αυτούς τους ανθρώπους, τα δύο τρίτα είναι γυναίκες. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει «Η δυνατότητα μάθησης γραφής και ανάγνωσης είναι ανθρώπινο δικαίωμα». Είναι σκανδαλώδες το γεγονός ότι αυτό το δικαίωμα παραβιάζεται για ένα πολύ μεγάλο ποσοστό ανθρώπων.

Σύμφωνα με την έκθεση του 2006 του προγράμματος «Education for all» (EFA) της UNESCO, η πρόσβαση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση παραμένει ακόμα ένα μείζον ζήτημα. Αξίζει να σημειώσουμε ότι:

- 69 εκατομμύρια παιδιά στον κόσμο δεν πηγαίνουν σχολείο.
- 796 εκατομμύρια ενήλικες είναι αναλφάβητοι. Τα 2/3 είναι γυναίκες
- Το 2000 οι ηγέτες όλων των κρατών δεσμεύτηκαν πως όλα τα παιδιά θα έχουν πρόσβαση σε δωρεάν και ποιοτική εκπαίδευση μέχρι το 2015.
- Το ποσό των 5,6 δισεκατομμυρίων δολαρίων που απαιτείται για καθολική πρωτοβάθμια εκπαίδευση αντιστοιχεί στις παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες 3 ημερών.

Θα θέλαμε επίσης να επισημάνουμε ότι σε μια έρευνα που έκαναν φοιτητές του Πανεπιστημίου του Michigan φαίνεται ότι νέοι που βρίσκονται στις φυλακές τους προσφέρονται περισσότερα δικαιώματα (πχ. στη δωρεάν υγεία, στην πρόσβαση στο διαδίκτυο, σε αθλητικά προγράμματα, στην οδοντιατρική φροντίδα, στη δωρεάν εκπαίδευση) από ότι σε φοιτητές που απολαμβάνουν την ελευθερία του λόγου, της σκέψης και των πράξεων. (βλέπε στο booklet)

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι τα δικαιώματά μου στην εκπαίδευση είναι:

- Δικαίωμα εγγραφής και φοίτησης.
- Δικαίωμα διευκόλυνσης στην πρόσβαση.
- Δικαίωμα μη διάκρισης.
- Δικαίωμα ποιότητας σπουδών.

- Δικαίωμα υγιεινής και ασφάλειας.
- Δικαίωμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης.
- Δικαίωμα σεβασμού της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας.
- Δικαίωμα έκφρασης απόψεων και διαλόγου.
- Δικαίωμα ενημέρωσης, κατανόησης και στήριξης.
- Δικαίωμα προστασίας από τη βία.
- Δικαίωμα ενημέρωσης των γονέων.
- Δικαίωμα απονομής τίτλων σπουδών.

Δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και σκέψης

Ελευθερία της έκφρασης είναι το δικαίωμα να μιλά κάποιος χωρίς λογοκρισία. Συμπεριλαμβάνει κάθε είδος αναζήτησης ή διάδοσης πληροφοριών και ιδεών ανεξάρτητα από το μέσο διάδοσης τους. Στην πράξη, ωστόσο, το δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης δεν είναι έγκυρη σε κάθε κράτος και συχνά γίνονται περιορισμοί της ελευθερίας της έκφρασης, όπως σε προσβλητικά προς κάποιους ανθρώπους κείμενα ή συκοφαντικά κείμενα, ή κείμενα που περιλαμβάνουν αισχροτήτες και/ή παροτρύνουν τους ανθρώπους να λύσουν κάποιο πρόβλημα.

Το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης αναγνωρίζεται σαν ανθρώπινο δικαίωμα από το άρθρο 19 της οικουμενικής διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προστατεύεται από το διεθνές δίκαιο. Η ελευθερία της έκφρασης περιλαμβάνει ωστόσο και την τέχνη, τα "δρώμενα", συμβολικές ενέργειες με στοιχεία «ακτιβισμού». Περιορισμοί της ελευθερίας της έκφρασης είναι ανεκτοί μόνον εφόσον προβλέπονται από το νόμο ή το Σύνταγμα.

Μεγάλης σημασίας είναι και το θέμα της μετανάστευσης (άρθρο 13) αφού κατά την διάρκεια πολέμου, πολλοί αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την χώρα τους για να επιβιώσουν.

Αν και άμαχος πληθυσμός, τα παιδιά, οι γυναίκες και οι ηλικιωμένοι, πέφτουν συχνά θύματα των ενόπλων συγκρούσεων, είτε αναγκάζονται να διαβιώσουν κάτω από άθλιες συνθήκες, χωρίς νερό, τροφή, στέγη και ιατρική περίθαλψη, μέσα στη ζέστη ή την παγωνιά, μέσα στο τρόμο του θανάτου.

Αυτό αποδεικνύει την αδυναμία των κυβερνήσεων και των ειρηνευτικών και των ανθρωπιστικών οργανώσεων να προστατέψουν και να βοηθήσουν αποτελεσματικά τους αμάχους.

Πώς προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα

Τα Διεθνή Σύμφωνα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι συμφωνίες τις οποίες οι συμβαλλόμενες Χώρες μέλη - δηλαδή έθνη που έχουν συμφωνήσει επίσημα να δεσμεύονται με τις πρόνοιες τους - ανέλαβαν να σέβονται, να διασφαλίσουν και να προβαίνουν σε βήματα για την πλήρη πραγμάτωση ενός πλατέως φάσματος δικαιωμάτων.

Υπάρχουν Εθνικοί και Διεθνείς οργανισμοί που ασχολούνται εθελοντικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως η Διεθνής Αμνηστία, το Κέντρο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Εκπαιδευτικός Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, η Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλοι μικρότεροι οργανισμοί που λειτουργούν σε εθελοντική βάση και είναι εθνικοί ή διεθνείς.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε τα πολιτεύματα που σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και εκείνα που τα αγνοούν. Έτσι στη δημοκρατία η έννοια της ελευθερίας της έκφρασης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την έννοια της δημοκρατίας και την πολιτική αντιπαράθεση. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά γνωρίσματα της δημοκρατίας είναι η έλλειψη λογοκρισίας και η ελευθέρια να εκφράζει κανείς τη γνώμη του σε θέματα που τον αφορούν, να αναζητά πληροφορίες για διάφορα ζητήματα και γενικά να εκφράζεται.

Ωστόσο, στη μοναρχία η ελευθερία του λόγου και η λογοκρισία έχει κυρίως ως θέμα τον σεβασμό προς τον μονάρχη και την οικογένεια του. Στην δικτατορία δεν είναι αποδεκτή καμιά γνώμη του λαού. Ο εκάστοτε δικτάτωρ προωθεί πάντα τη δική του γνώμη, χειραγωγώντας τα ΜΜΕ.

Η ελεύθερη έκφραση σε πολλές χώρες δεν υφίσταται ως έννοια, λόγω της δικτατορίας.

Στην Αφρική, τα περισσότερα κράτη προστατεύουν την ελευθερία του λόγου. Ωστόσο, πολλές φορές δεν εφαρμόζονται οι νόμοι περί ελεύθερης έκφρασης. Για παράδειγμα τα ΜΜΕ είναι κάτω από ισχυρό έλεγχο και λογοκρίνονται.

Η Αυστραλία δεν έχει κατοχυρωμένη την ελευθερία του λόγου από κάποιο νόμο ή κάποια διακήρυξη, εξαιρούμενου του πολιτικού λόγου.

Πολλές Ασιατικές χώρες προσφέρουν νομική εγγύηση για την ελευθερία της έκφρασης στους πολίτες τους. Υπάρχουν, όμως, και κάποιες εξαιρέσεις όπως τα κράτη με κομμουνιστικά καθεστώτα που απαγορεύουν την διάδοση των δημοκρατικών ιδεών (Βόρεια Κορέα, Κίνα κ.α.). Στις χώρες όπου επικρατεί ισλαμικό καθεστώς, οποιαδήποτε γνώμη αντίθετη με όσα θεσπίζει ο λόγος του θεού τιμωρείται αυστηρότατα.

Στην Ευρώπη, όλα τα μέλη της Ε.Ε έχουν υπογράψει την οικουμενική διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Προβλήματα που δημιουργούν οι πολεμικές συρράξεις

Η εκκίνηση ενός πολέμου είναι έργο πολλών αφού η εκάστοτε χώρα επιλέγει και τους συμμάχους της. Αδιαφορώντας για τις επιπτώσεις, καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Μέσα σε έναν πόλεμο τα ανθρώπινα δικαιώματα σβήνουν από τη μνήμη, ο κάθε στρατιώτης έχει δικαίωμα να σκοτώσει τον εχθρό του και σε πολλές περιπτώσεις επιβραβεύεται γι' αυτό, ενώ την ίδια στιγμή στερεί από έναν άνθρωπο το δικαίωμα στη ζωή (άρθρο 3).

Η οικογένεια χάνει κάποια από τα μέλη της, ενώ σε πολλές περιπτώσεις χάνει τα δικαιώματά της π.χ δικαίωμα στην ταφή των νεκρών.

Όλα αυτά τα δικαιώματα που καταπατούνται μαζί με τα θεμελιώδη δικαιώματα στη ζωή, την εκπαίδευση, την μετανάστευση, την ελευθερία έκφρασης γνώμης που σε συνθήκες πολέμου δεν υφίστανται, συντελούν ένα κόσμο χαοτικό αδύνατο για να επιβιώσει ο άνθρωπος.

Ιστορικά ο πόλεμος, στερεί το σημαντικότερο ανθρώπινο δικαίωμα, το δικαίωμα στη ζωή.

Μαρτυρίες ανθρώπων που βρέθηκαν σε εμπόλεμη κατάσταση

- *Μίλησα με ένα κοριτσάκι που βιάστηκε από στρατιώτες όταν ήταν εννέα χρόνων.*
- *Έζησα την αγωνία μιας μητέρας που είδε τα παιδιά της να ανατινάζονται σε κομμάτια από νάρκες στα χωράφια τους.*
- *Άκουσα παιδιά να μου λένε ότι αναγκάστηκαν να παρακολουθήσουν την σφαγή των οικογενειών τους.*
- *Άκουσα την πικρή ανάμνηση 15άχρονων πρώην στρατιωτών να θρηνούν για τη χαμένη παιδικότητα και αθωότητά τους.*
- *Ανατρίχιασα όταν άκουσα παιδιά που είχαν διαφθαρεί τόσο πολύ από τους ενήλικες και τις εμπειρίες τους από τον πόλεμο.*

Ποσοστά ερευνών της UNICEF

- *Στο Σεράγεβο, στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, 55% των παιδιών έχουν πυροβοληθεί, 66% έχουν βρεθεί σε τέτοια κατάσταση που πίστεψαν ότι θα πεθάνουν ενώ 29% νιώθουν "αβάσταχτη θλίψη".*
- *Περισσότερο από 60% των παιδιών της Ρουάντα, όταν ρωτήθηκαν σχετικά, απάντησαν ότι δεν τα ένοιαζε αν θα προλάβαιναν να μεγαλώσουν.*
- *Στην Αγκόλα, 66% των παιδιών έχουν δει ανθρώπους να δολοφονούνται και 67% έχουν δει ανθρώπους να βασανίζονται, να τα τους χτυπούνε ή να πληγώνονται.*
- *Στη Ρουάντα, 56% έχουν δει παιδιά να σκοτώνουν ανθρώπους, σχεδόν 80% έχουν χάσει οικογενειακά μέλη και 16% έχουν αναγκαστεί να κρυφτούν κάτω από πτώματα.*

Δικαιώματα της οικογένειας των νεκρών πολέμου

- Οι συγγενείς των νεκρών σε πολέμους έχουν δικαίωμα να διεκδικήσουν οικονομικές αποζημιώσεις και ηθική ικανοποίηση μέσω των δικαστηρίων από τη χώρα που προκάλεσε το θάνατο.
- Έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στα δικαστήρια άλλων χωρών για την ικανοποίηση των αποζημιώσεών τους.
- Οι οικογένειες των θυμάτων πολέμου έχουν το δικαίωμα να παίρνουν πολεμική σύνταξη από το κράτος.
- Επίσης δικαιούνται σύνταξη και τα παιδιά, αν αυτά είναι ανήλικα και άγαμα.
- Για τους συγγενείς των άγαμων νεκρών, δικαιούνται πολεμική σύνταξη οι γονείς και τα αδέρφια κατά περίπτωση.

Δικαιώματα των αιχμαλώτων

Με τον αρχικό όρο αιχμάλωτος, ή τον σύγχρονο αιχμάλωτος πολέμου, ο άνθρωπος χάνει την ελευθερία του με τη βία των όπλων και ειδικότερα «εν καιρώ πολέμου». Οι συλληφθέντες με άλλη μορφή ένοπλης βίας ή απειλής (π.χ. από ληστές, πειρατές, τρομοκράτες, κ.λπ.) χαρακτηρίζονται "όμηροι".

Σε όλες τις περιπτώσεις πολέμων, είτε αυτοί είναι πολιτικοί είτε είναι οικονομικοί, παρατηρείται το φαινόμενο της ψυχολογικής και σωματικής βίας αλλά και της διάκρισης (φυλετική, οικονομική ή/και εθνική)

Όσον αφορά τα όπλα μαζικής καταστροφής

Στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα, σε διάφορες συρράξεις χρησιμοποιήθηκαν όπλα μαζικής καταστροφής.

Στον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο είχαμε δηλητηριώδη αέρια στον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο τα φλογοβόλα και τα πυρηνικά και στον Πόλεμο του Βιετνάμ τις βόμβες ναπάλμ.

Η χρήση αυτών των όπλων έχει απαγορευτεί από ανάλογες συνθήκες.

Η Ελλάδα είναι μέλος των καθεστώτων ελέγχου που αφορούν τα όπλα μαζικής καταστροφής.

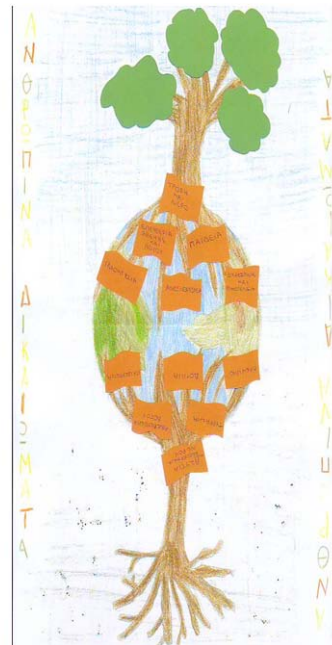
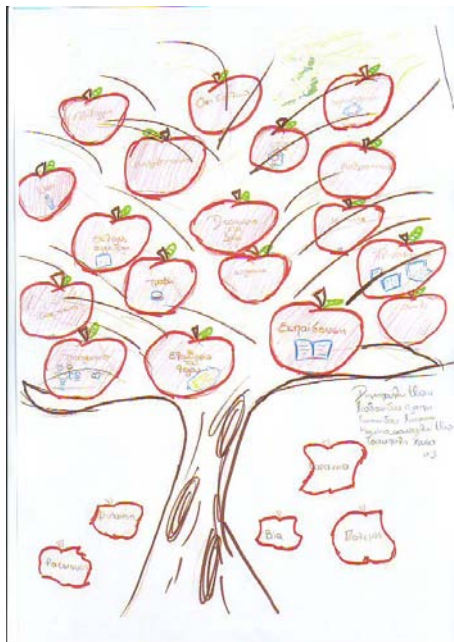
Τι πρέπει να γίνει

Πρέπει να δοθεί ένα τέλος στην προσπάθεια των ανθρωποφυλάκων να προσβάλλουν την αξιοπρέπεια των κρατούμενων επιμένοντας στην εφαρμογή της σωματικής βίας.

Πρέπει να καταδικάζεται απερίφραστα η πειθαρχική απομόνωση που υφίστανται οι κρατούμενοι που αντιστέκονται μαχόμενοι για την αξιοπρέπεια τους.

Τέλος πρέπει να καταδικαστεί η θανατική ποινή.

Αφίσες που παρήγαγαν οι ομάδες

Οι σκοποί, οι στόχοι και η ανάλυση του θέματος αναφέρονται στο σχέδιο υποβολής ερευνητικής εργασίας.

Στην ομάδα συμμετείχαν οι μαθητές και μαθήτριες:

Οι δημοκράτες (δικαίωμα στην εργασία)

Βασίλης Αργυρόπουλος
Κώστας Θεμελιώτης
Λευτέρης Πετρίδης
Λεωνίδα Σιφαλέρας

Οι πολιτισμένες (δικαίωμα στην εκπαίδευση)

Ματίνα Αγγελάκη
Ελένη Βούγα
Όλγα Κατσιλίδου
Κική Μπέλλου

Τα δικαιώματα της ζωής (δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και σκέψης)

Μαρία Δημοπούλου
Αγάπη Ιορδανίδου
Ιωάννα Ιωαννίδου
Μαρία Κουρκουσουφόγλου
Χρύσα Τσαμπάλη

Βρες δικαίωμα (προβλήματα που δημιουργούν οι πολεμικές συρράξεις)

Γιώργος Δεβετζής
Μαρίνα Κβασνίκοβ
Νατάσα Κυριακίδου
Στέλλα Παρτούλα
Ζωή Σαπλαμίδου
Χριστίνα Σιούλα